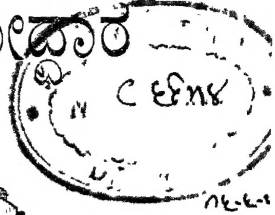

ಶಿಲಾ ವನಿತೆ

ಆಫಾತ್

ಅಹಲೋದಾರ

— ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು —

ಕೆ. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಬುಕ್‌ಡೆಪೋ

ಸ್ಟೇಶನ್‌ರೋಡ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

C ೬೫೫

— ಮುದ್ರಕರು —

ಎಸ್. ಎಸ್. ಕಾರಂತ

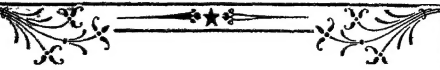
ಆಶಾ ಪ್ರೆಸ್, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಗಲ್ಲಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅ. ನಂ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
೧	ಅಹಲ್ಯಾ ಬಾಲಿಕೆ	೧
೨	ಗುರುದೇವನ ಅಶ್ರಮ	೫
೩	ಬುಪನರಳಾದ ಅಹಲ್ಯೆ	೭
೪	ವರ ಕೋಭ	೧೧
೫	ಗೌತಮ ಚುಷಿ	೧೪
೬	ಲಗ್ನ ನಿಸ್ತಿಯ	೧೫
೭	ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭ	೧೭
೮	ಪತಿಯೊಡನೆ ಅಹಲ್ಯೆಯು	೧೮
೯	ಇಂದ್ರನ ವಿಕಾರ	೧೯
೧೦	ಇಂದ್ರನ ದುಷ್ಟಿಯೆ	೨೦
೧೧	ಗೌತಮನ ಶಾಪಗಳು	೨೧
೧೨	ಶಾಪಿತ ಅಹಲ್ಯೋದ್ಧಾರ	೨೪
೧೩	ಅಹಲ್ಯಾ ಕೃತರಾಮ ಸ್ತೋತ್ರ	೨೭

ಶಿಲಾವನಿತೆ

ಅರ್ಥಾತ್

ಅಹಲ್ಯೆಯ ಕಥೆ

೧. ಅಹಲ್ಯಾ ಬಾಲಿಕೆ

ಹಿಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಆರ್ಯಾವರ್ತವು 'ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಆರ್ಯಜನಾಂಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿತ್ತು. ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾದ ಸುವರ್ಣ ಭೂಮಿ ಎನ್ನಿಸಿದ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗ-ವಂಗಾದಿ ಐವತ್ತಾರು ದೇಶಗಳಿದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದಯುಕ್ತವಾಗಿ ಒಂದರಿಂದಿನ್ನೊಂದು ಕೀಳರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಅದಾರಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಮೆರೆದಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶವು ರಾಜ-ಪ್ರಜರ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಸೌಖ್ಯದ ಉನ್ನತ ಶಿಖರಕ್ಕೇರಿದ್ದಿತು. ಜನತೆಯಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧಿ ವೈಭವವೂ ನೀತಿಮತ್ತೆಯೂ ಉಜ್ವಲವಾಗಿದ್ದವು. ವರ್ಣಾಶ್ರಮಿಗಳ ಧರ್ಮ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ-ಅಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿದ್ದಿತು. ಲಿಂಗ ಭೇದವೊಂದನ್ನುಳಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಂಕು ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿನವರ ನಡೆ-ನುಡಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸೊಬಗನ್ನು ವರ್ಣನೆಯಿಂದ ಕೇಳದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಣುವ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಆರ್ಯಾವರ್ತದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತಿದ್ದಿತು. ಸದ್ಧರ್ಮಪೂರಿತ ರಾಮರಾಜ್ಯವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಅಯೋಧ್ಯಾಸತಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಅಳಿಕೆಯು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉದಯವಾದುದು.

ಈಗ ನಾವು ಬರೆಯುವ ಅಹಲೈಯ ಕಥೆಯ ಕಾಲವು ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲಕಾಲವನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಚಪ್ಪನ್ನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 'ಕಾಮರೂಪ' ಎಂಬ ದೇಶವೇ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕಿಯ ಜನ್ಮನಾಡು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಆಕೆ ಬೆಳೆದ, ವಿದ್ಯೆಕಲಿತ, ಗೌತಮನೊಡನೆ ಪರಿಣಯಗೊಂಡ, ಹಾಗೂ ಆತನ ಶಾಪದಿಂದ ಶಿಲೆಯಾದ ನಾಡು ಕೂಡ ಅದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗೈದು ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬಳಸಿದಾಗ ಆ ಶಿಲಾವನಿತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಹಲೈಯು ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಶಾಪಮುಕ್ತಳಾದುದೂ ಇದೇ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಈ ನಾಡನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭಾರತ ವಿಜ್ಞೇದ ಪೂರ್ವ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂರ್ವಬಂಗಾಲವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಾಡೇ ಆ ಕಾಮರೂಪ ದೇಶವು.

ಇಂತಿದ್ದ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ಪುನೀತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗಂಗಾದಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುಣ್ಯವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಬ್ರಹ್ಮ ಪುತ್ರಿಯು' ಅಲ್ಲಿ ಹರಿದಿರುವಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನಿಸಿದ ಪರ್ವತರಾಜನ ಮಾನಸದಲ್ಲಿಂದ ಪೂರ್ವದ್ವಾರದವರೆಗೆ ಬಂದು ನೆಟ್ಟ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರ ರಾಜನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ತೆಂಕಣ ದಿಕ್ಕಿಗಳಿಮೆ ಪ್ರಥಮ ಪಾದವನ್ನಿಟ್ಟು ದುಂದು ಈ ಕಾಮರೂಪ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಿಯ ಈ ಗತಿಯಿಂದ 'ಸ್ತ್ರೀಯಳು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಪತಿಯ ಮನೆಯೇ ಗತಿ' ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣ ಬಹುದು. ಇಂಥ ಶೀಲವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರೀ ಸಂಚಲಿಸಿದ ಆ ಕಾಮರೂಪ ಪ್ರದೇಶವೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕಿ ಶಿಲಾವನಿತೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಹಲೈಯೂ ಧನ್ಯ! ಧನ್ಯರು!

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶೋಭಿಸುವ ಆ ಕಾಮರೂಪದೇಶವು ನಮ್ಮ ಅಹಲೈಯ ತಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಜನ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ತಿಳಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವನೇ ಆ ನಾಡಿನ ಏಕಛತ್ರಾಧಿಪನಾಗಿದ್ದನು. ಆ ರಾಜನ ಮಿಗಿಲಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವು ಸಂತತಿಯೊಂದರ ಹೊರತು ಇನ್ನೊಂದು ಕುಂದಿನಿಂದ ಕೂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಪರಾಯಣೆಯಾದ ಆತನ ಪತ್ನಿ, ಧರ್ಮಾತ್ಮ

ನಾದ ಪತಿ, ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಒಂದಾದ ಆ ಬಯಕೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಡೇ ಆಗಲಿ, ಹೆಣ್ಣೇ ಆಗಲಿ ಯಾವದೊಂದು ಸಂತಾನ ದೊರೆಯಲಿ, ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಿಂದ ಅವರು ಅದೇಷ್ಟೋ ಶಾಸ್ತ್ರಸನ್ಮತವಾದ ವ್ರತೋದ್ಯಾಸನೆ ದಾನಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಹುಕಾಲಗಳೆಯಲು ತಕ್ಕಲವಾಗಿ ಶುಭದಿನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆ ರಾಣಿಯು ಸಲ್ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಹಡೆದ ಕೆಲತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ಮೃತಪಟ್ಟಳು!

ಅಪತ್ಯ ಜನಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ರಾಜನಿಗೆ ಅದೇಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷ! ಹಾಗೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದೇಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಇಂತು ರಾಜನ ಹೃತ್ಪಟಲದ ಮೇಲೆ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ಚಿತ್ರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿತು.

ದುರದೃಷ್ಟದಿಂದ ರಾಣಿಯು ಮೃತವಾದಳು. ಅದಕ್ಕೂ ತನಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಜನಿಸಿದುದಕ್ಕೂ ಆ ವಿಚಾರವಂತ ರಾಜನು ಕಂವಲಿಲ್ಲ-ಕಂದಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೆಂದು ಬೀಳುಗಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಗಂಡು ಮಗು ಜನಿಸಬಹುದೆಂಬ ಹಂಬಲ ತಾಳಲೂ ಅವನಿಗೆ ಅವಕಾಶವುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ವಾರ್ಧಿ ಕೃಪೆ ಅವರಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ! ಈ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಂಗೂಸೇ ತನ್ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯು ಎಂದು ಆತನು ಆಗಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಮಾತೃಹೀನವಾದ ಆ ಕೂಸಿನ ಸಂಗೋಪನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದನು. ತಾನು ತನ್ನ ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸದಾವ ಕಾಲವೂ ಮನಸ್ಸು ತೊಡಗಿಸದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೆ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ಭಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ಕೂಸಿನ ಸಂಗೋಪನಕ್ಕಾಗಿ ವೇಳೆ ಕಳೆಯ ಹತ್ತಿದನು.

ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜಾತಕರ್ಮ-ನಾಮ ಕರಣಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಪತ್ತೀವಿಯೋಗದ ತಾಪಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವಸರಗೊಡದೆ ಸಂತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಸಂತೋಷಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಹೂಡಿದನು. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ತನಗೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗಳಿಗೆ 'ಅಹಲೈ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಿಸಿ ನಾಮಕರಣ ಸಂಸ್ಕಾರ ಜರುಗಿಸಿದನು.

ಅಹಲೈಯು ಬಲು ಜಿಲುನೆ. ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಅವಳ ಜಿಲುನಿಕೆಯು ಕಂಡವರಿಗೆಲ್ಲ ಕುತೂಹಲ ದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿತು!

ತಂದೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತಳಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆಯು ದಿನ ದಿನವೂ ಚಂದ್ರಕಲೆಯಂತೆ ವರ್ಧಿಸಹತ್ತಿ ಶೈಶವವನ್ನು ಬೆಳಗ ಹತ್ತಿದಳು. ತಂದೆಯ ಮುಂಗೈ ಮೇಲೆ ಅರಗಿಳಿಯಂತೆ ಕುಣಿಯುವಳು, ನಲಿಯುವಳು. ಹೀಗೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳೆ ಯಲು ಬರಬರುತ್ತ ತಪ್ಪೆಡ್ಡೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿ ಹತ್ತಿದಳು. ತೊದಲು ನುಡಿಯಾಡುತ್ತ ಲಾಲಾರಸ ಸುರಿಸುವಳು. ಇಂತು ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೀಗಿ ಬಾಲಿ ಕಾವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಳು.

ಈಗ ಆಕೆಗೆ ಐದು ವರುಷ. ಮಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಬಲು ಹರುಷ! ತನ್ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯೀಕೆ ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆತನು ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದನು. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಧಾತ್ ರಾಜಕಮಾರರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆಕೆಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. 'ಗುರುದೇವ' ಎಂಬ ತನ್ನ ಕುಲಗುರುವಿನಿಂದ ಆಕೆಗೆ ನ್ಯಾಯ-ವ್ಯಾಕರಣ-ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸ ಹತ್ತಿದನು. ಆಕೆಯು ಗುರುದೇವನ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಳು, ಓದುವಳು. ತಿಳಿಯದ ಪಾಠಗಳ ಬಗೆಗೆ ಗುರುದೇವನಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಈ ರೀತಿ ಆ ಅಹಲೈಯು ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಯಿತು.

ಗುರುದೇವನ ಗುರುಕುಲವೆಂದರೆ ಅಂಧಿಂಥಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಶಿಷ್ಯ-ಶಿಷ್ಯೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗುವ ಮಂದಿರವದು. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗುರುಸೇವೆ ಗೈದು ನಿತ್ಯ ಪಾಠ ಕಲಿಯುವರು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಅಹಲೈಯು ಗುರುದೇವನ ಸಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯಳಾಗಿ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದಳು.

ರಾಜನು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಗುರುಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೂ ಮಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆ ದಕ್ಷತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇಂತು ಅಹಲೈಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಬರುವ ವರೆಗೆ ಆ ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದಳು.

೨. ಗುರುದೇವನ ಆಶ್ರಮ

ಆ ಕಾಮರೂಪ ನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಿಯ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವೂ ರಮ್ಯವೂ ಆಗಿರುವ ವನವೊಂದು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಆ ವನದ ಚದುರಳತೆಯದಷ್ಟೇ ಇರಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರುದೇವನ ಆಶ್ರಮದಂಥ ಅದೇಷ್ಟೋ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಗುರುದೇವನ ಆಶ್ರಮಸ್ಥಾನವೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದಿತು. ಅದೇಷ್ಟೋ ಋಷಿಕುಮಾರರೂ, ಅರಸು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಸಿರಿವಂತರ ಮಕ್ಕಳು, ಇವರು ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಗುರು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಆ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಂದ ಆ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮವು ಕಾಮ.ಕ್ರೋಧಾದಿ-ದುರ್ಮುಕ್ತರಗಳಿಂದ ದೂರಾಗಿಸದಾಶಾಂತತೆಯಾಧಿಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಗೌರವತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಸಮಿಧೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ತರುವ ಮುನಿಕುಮಾರರೂ, ಗವಾದಿಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಗೋಪನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ರಾಜಕುಮಾರರೂ, ಆಶ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಮುನಿರಾಜಕುಮಾರ್ತಿಯರೂ ಇವರೆಲ್ಲ ನಾರುಮಡಿಯಿಂದಲಂಕೃತರಾಗಿ ಸದಾವ ಕಾಲವೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವರು. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ಗುರು ಪ್ರವಚನ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುವ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೇ ನೊಂದೂ ಅಂತರವಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರು ವಾಕ್ಯವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗವು ಗುರುದೇವನ ಮುಖೋದ್ಗಲಿತ, ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದಿಗಳ ವಚನಗಳನ್ನು ಲೋಹಚುಂಬಕದಂತೆ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಪಡಿಸುಡಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಸರಸ್ವೀರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಬಕಗಳಂತೆ ಮೌನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವುದು. ಗುರುದೇವನು ತನ್ನ ಕಾರುಣ್ಯಮಯ ಕಟಾಕ್ಷ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶಿಷ್ಯ - ಶಿಷ್ಯೆಯರ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸದಾದಕ್ಷನು. ಇಂತು ಗುರು - ಶಿಷ್ಯ ಸುವೇತ ವಾದ ಆ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದ ಸೊಬಗನ್ನು ಸ ವಿ ಯ ಲು ಸುರಲೋಕದ

ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುರಸ್ತಾನದಿಂದ ಅಂತರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಂದೆಲ್ಲಿ ದೂರಾಗುವೆವೋ ಎಂಬ ಭಯ-ವೋಹಗಳಿಂದ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿಂದಲೇ ಈ ಸೊಬಗನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟತೆ ಪಡೆಯುವರು. ಹಾಗೂ ಋಷಿ ಕುಮಾರರ ತೇಜಸ್ವಿತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅನೂಯೆ ಪಶುವರು. ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ರಾಜಕುಮಾರರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಿಂದ ತನ್ಮಾಸುಂಧವೆಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವದೋ ಎಂದು ಭಯಭೀತರಾದರು. ಗುರುದೇವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಜಿಲುಮಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಗೊಳ್ಳುವರು.

ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರಾ ನಾಯಕ ಅಹಲೈಯೂ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಗುರು ದೇವರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರಿಯಾದ ಈ ಬಾಲಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲವೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ಸಾಗಿದಂತೆ ಅವಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಪ್ರಸಾರಿಸಿತು, ಜಿಲು ಮಿಕೆಯು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಯಿತು. ಸಹಪಾಠಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೊರಕಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ ವಿದ್ಯೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ತಂದೆಯ ಬದುಕೆಯಂತೆ ಹಾಗೂ ಗುರುದೇವನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಂತೆ ಆಕೆ ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವಳಾದಳು.

ಗುರುದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗೌತಮರೆಂಬ ಋಷಿಪುತ್ರರು ಮಿಗಿಲಾಗಿದ್ದರು ಆತನಲ್ಲಿಯ ಚುರುಕು ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಜಿಲುಮಿಕೆಯೂ, ಸೇವಾ ಧರ್ಮವೂ, ಶಾಂತ ಹಾಗೂ ಸುಸ್ವಭಾವವೂ ಗುರುದೇವನ ಉಳಿದ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಅವನನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವಂತಾಗಿದ್ದಿತು. ಬಹು ದಿನದ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗದಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿಯ ತೇಜಸ್ಸು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಹತ್ತಿತು. ಅವನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವಿಯ ವಯೋಮರ्याದೆಯು ಮೂರಿತೆಂಬುದನ್ನು ಅವನಿ ಗೊಡೆದ ಮುಖ ಭಾವಗಳು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ತೋರೈ ತ್ತಿರುವ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವು ಇನ್ನೂ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅವನ ಲಾಲಸೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೂ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಇಂತು ಗುರುದೇವನ ಪರಮ ಪವಿತ್ರನಾದ ಆಶ್ರಮದ ತೋರಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಋಷಿಯಾಸುಗ್ರಹದಿಂದ ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅಂತರ್ವ್ಯವಸುದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಾಂತಿ, ದಯೆ, ನಿರ್ವಿಕಾರತೆಗಳು ತುಂಬಿ ಹೊರ ಸೂಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತವಾದ ಗಿಡ-ಮರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಾಲ-ಋತುಗಳ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದೆ ಮಳೆ-ವೋಡ, ಚಳಿ-ಬಿಸಿಲುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸದಾವಕಾಲವೂ ಹೆಣ್ಣು-ಹೂ-ಕಾಯಿ-ಫಲಗಳಿಂದ ಭರಿತವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಶ್ರಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಜಲಾಶಯಗಳೂ ಜಲದೇವತೆಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಭರಿತವಾಗಿ ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನದ ಸೇವೆನೂಡುವ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಸೂಸುತ್ತಿರುವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ನೈತಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೊಬಗಾದ ಆ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮವು ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗ ಕ್ಷೇತ್ರವೋ ಎನ್ನಿಸುವಂತೆ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಗುರುದೇವ ಋಷಿವರ್ಯರ ಮಹಿಮೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾಮರೂಪ ಮಹಾರಾಜನ ಆಶ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ಪೂಜ್ಯತೆಯೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಯೂ, ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಲ್ಲಿರುವ ಅವನ ದಕ್ಷತೆಯೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು.

೩. ಉಪವರಳಾದ ಅಹಲೈ

ಹಿಂದೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಗುರುದೇವನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜನಂದಿನಿ ಅಹಲೈಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಳು. ರಾಜಪುತ್ರರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯ ಸಹಪಾಠಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುದೇವನಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಗುರುದೇವನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರವರ ಇಚ್ಛೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸುಖ ಪಡೆದು ಜೀವಿಸುವದಕ್ಕೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಧರ್ಮ-ಶಿಕ್ಷಣ ಬೋಧಕರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದಕ್ಕೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ರಾಜಪುತ್ರರಿದ್ದವರಿಗೆ ಯುವರಾಜರಾಗಲು ಇಲ್ಲವೆ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆತರೆ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು

ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರನ್ನು ಹರಸಿ ಕಳಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಗುರು ದೇವನಿಂದ ನಿರೋಪ ಪಡೆದ ನಮ್ಮ ರಾಜನಂದಿನಿ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನು ಆಕೆಯ ತಂದೆಯ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ 'ರಾಜ! ಇದು ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಈಕೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದೆನು. ಅರಸು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇವಳಿಗೆ ಬೋಧೆಯಾಗಿದೆ. ಆಶ್ರಮದ ನೇಮಗಳಂತೆ ನಡೆದು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳಾದ ಈಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಎಸಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೀಡುವೆವು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಭಾರವು ಮುಗಿಯಿತು' ಎಂದು ಹೇಳಿ-ಅಹಲ್ಯೆ! ಇದು ವರೆಗೆ ಗುರುಪುತ್ರಿಯಾಗ ಜೀವಿಸಿದ ನೀನು ತಂದೆಯನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಾದರೂ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ರಾಜಪುತ್ರನಂತೆ ನೀನು ಪಿತೃವಿನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಯುವರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟ ಪಡೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಬಾರದ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಡೆದು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವದೇನು? ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೊನೆಗೆ ತಲುಪಿರುವರು. ಅದರಿಂದಲೇ ನೀನು ಆತನು ನೀಡುವ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿನಗೆ ದೊರೆತ ಪತಿಯನೊಡನೆ ಸುಖಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳು. ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ನಿನಗೆ ದೊರಕಿದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಕೈಗೆ ನೀಡಿ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆ' ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಿ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು- ರಾಜ! ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಈ ರತ್ನವನ್ನು ನೀನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ತಾನು ಜನಿಸಿದ ಕಣೆಯನ್ನು ಮರೆತ ರತ್ನವಿದು. ನೀನು ಇದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಕಾವಲುಗಾರನು ಮಾತ್ರ. ಇದರ ಕಾವಲುಗಾರನಾದ ನೀನು ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಕರ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಹಾರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಧರಿಸುವ ಯೋಗ್ಯ ಮಾನವನನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬಿಡು. ಇಷ್ಟಾದರೆ ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು' ಎಂದು ಗುರುದೇವನು ರಾಜನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಒಂದೆ ಸವನೆ ನೀರು ಒಸರ ಹತ್ತಿತು. ಆಗ ಗುರುದೇವನು ರಾಜ! ಇದೇನು? ನಿನ್ನ ಹೃದಯವಿಡೆಷ್ಟು

ವ್ಯಡುವಿದೆ? ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳು ಎಂದಿದ್ದರೂ ಹೆರವರವೇ! ಆದರೂ ನೀನು ಈಕೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅ ದುಃಖವನ್ನು ಹಿಂದೂಗೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿರುವಿ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಇವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಪುತ್ರನೆಂದೇ ತಿಳಿ. ಪುರುಷರಂತೆ ದಿಟ್ಟಿತನವೂ ಗಟ್ಟಿಗತನವೂ ಇವಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಸಂತಿದೆ. ನೀನಾವದೊಂದಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆಮಾಡದೆ ನಿನ್ನ ನಡೆದು ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸು. ಹಾಗೂ ಅದರಂತೆ ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. ಅಂದರೇನೇ ನಿನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಾಫಲ್ಯ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ರಾಜನು- ‘ಗುರುದೇವ! ನಾನಂತೂ ಈ ನನ್ನ ಮಗಳ ವಿವಾಹ ಮಾಡದೆ ಗತೃಂತರವಿಲ್ಲ. ಈಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ವರನನ್ನು ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಶೋಧ ಮಾಡಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವುದು, ಆತನ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯವೂ ನನ್ನ ರಾಜ ಮನೆತನವೂ ಶೂನ್ಯವಾದಂತಾಗುವದಲ್ಲ? ಇನ್ನು ಈ ಬಗೆಗೆ ನಾನೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು? ಇದೇ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಈಕೆಯ ಲಗ್ನದ ಸಂಬಂಧ ಹೇಳುವದಾದರೆ- ಇದು ವರೆಗೆ ಈಕೆಯನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ ನೀವೇ ಈಕೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ವರನಿಗೆ ನೀಡಿ ವಿವಾಹಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ನಾನು ಇವಳಿಗೆ ಜನ್ಮದಾತ್ಯ ಪಿತೃವಾಗಿದ್ದರೂ ನೀವು ವಿದ್ಯಾ ದಾತ್ಯ ಪಿತೃವಾಗಿರುವಿರಿ. ಈಕೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗೆಗೆ ನನಗಿರುವ ಚಿಂತೆಗಿಂತಲೂ ನೀವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು? ಈಕೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಈ ಪಿತೃ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಂದಿನಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟಿರುವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರವೇ ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯ. ಅಹಲೈ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಜನ್ಮದಾತಾರನಾದ ಪಿತನು. ಈ ಗುರುದೇವನು ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ದಾತಾರನಾದ ಪಿತನು. ಇನ್ನು ಅವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದೆ ಅವರು ಏರಿಸಿದ ಶಿಖರವನ್ನಡರು, ನೂಕಿದ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳು. ಬುದ್ಧಿವಂತಳಾದ ನಿನಗೆ ಇನ್ನೇನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವದು? ಮಗಳೇ ಈ ಬಗೆಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದುದು ಯೋಗ್ಯ. ನಿನ್ನ ಹಡೆದಾಕೆಯಿದ್ದರೆ ಅವಳ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಉಸುರುತ್ತಿದ್ದಿ. ಅದು ನನಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವು ಸುಗಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ವಾಚನದೇನು? ಎಂ ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಳಾದ ಆ ಅಹಲೈಯು 'ತಾತ! ಆರ್ಯರಾದ ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಯವೇ ನನಗೆ ಪ್ರಮಾಣವು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವು ಆದಂತೋ ಸಾಗಲಿ; ಆ ಬಗೆಗೆ ನಾನೆಷ್ಟೂ ಚಿಂತಿಸಲಾರೆನು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಭಂಗವುಂಟಾಗದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಆಯುಷ್ಯಮಣವು ಸುಗಮವಾಗುವಂತೆ ನೀವೂ ಗುರುದೇವರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಯಾವದೊಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುವದು ನನಗೆ ಸಮ್ಮತವು. ನಿಮ್ಮೀರ್ವರ ಯಾವದೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ನಾನು ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರವು ನಿಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆತರೂ ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಪತಿರಾಯರು ಯಾರೇ ಆದರೂ ಅವರೇ ನನಗೂ, ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆತ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಒಡೆಯರಾಗಬಲ್ಲರು. ಇದನ್ನೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮೀರುವದು ಯಾವ ಆರ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಭೂಷಣವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆತ ರಾಜ್ಯದ ಉಪಭೋಗವನ್ನು ಕೇವಲ ತನಗೆ ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಾದುದು ದೊರಕಿತೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಪ್ರಜಾವಾತ್ಸಲ್ಯಯುಕ್ತನಾಗಿ ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದು ನಿಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯ-ಕೀರ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವ ಜಾಮಾತ್ಯವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿರಿ. ಅವನು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಋಷಿಯೇ ಇರಲಿ, ಬಡವನೇ ಇರಲಿ, ಸಿರಿವಂತನೇ ಇರಲಿ ಅವನ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಗ್ರಹಿಸುವೆನೇ ಹೊರತು ಅವನ ಇನ್ನಾವ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಲಾರೆನು. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ತಮಗೆ ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರದ ಮಾತು ತಿಳಿಸುವದಾದರೆ ನೀವೂ ಗುರುದೇವರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದವರೇ ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗಲಿ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇ ಬೇಡ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂವರ ಮುಂತಾದ ನನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಅಡ್ಡಬರಲಾರದು ಎಂದು ವಿದಿತಪಡಿಸಿದಳು.

ತಂದೆಯೂ ಗುರುದೇವನೂ ಅಹಲೈಯ ವಿಚಾರಯುಕ್ತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ಪುನಃ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸಮಯವನ್ನಿಡದೆ ಆದ ನಿರ್ಧರಣೆಯ ಆಕೆಯ ನುಡಿಗಳಿಂದ ರಾಜನೂ ಗುರುದೇವನೂ 'ಶೂರ್ಣ ಎಚ್ಚತ್ತರು. ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವರಶೋಧನೆ

ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಹಲ್ಯೆಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವದೊಂದೇ ವಿಚಾರ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ರಾಜನು ತನ್ನ ವಿಚಾರದಂತೆ ವರಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಮಂತ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ದಿಗ್ವಿಶೇಷಗಳಮೇಲೆ ಕಳಿಸಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರು ಆರ್ಯಾವರ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಾಡಿ ಬಂದರು. ಸಂಗಡ ತಂದಿದ ನೂರಾರು ವರಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೂ ತಸಬೀರುಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ರಾಜನಿಗೆ ಅವಾವ ವರಗಳೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಸುಮನೆತನದ ವರಗಳಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ದೊರೆತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ಅಧಿಕಾರ ಹೊರುವ ಎದೆಗಾರರಾರೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ವರಗಳು ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ವರಗಳ ನಾಡೀಕೂಟಗಳೂ ಭಿನ್ನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲ ವರಗಳು ಮಗಳ ಜಿಲುಪಿಕೆಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ರೂಪವುಳ್ಳವಾಗರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಸರ್ವಾಂಶದಿಂದ ಸಮತೆ ಹೊಂದುವ ವರನೇ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಶೋಧನೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆತನು ವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಶನಾದನು. ಕಡೆಗೆ ಆತನು ಗುರುದೇವನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೆ ಋಷಿಕುಮಾರನೋರ್ವನಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುದೇವನಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿದನು.

೪. ವರ ಶೋಧ

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಜನು ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ರಿಸಹೋಲುವ ವರನನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಸಾಧಿಸದ್ದಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಬೇಜಾರಾದನು. ಕೊನೆಗೆ ಆತನು ತನ್ನಮಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಮದ ಋಷಿಕುಮಾರನಿಗೆಕೊಟ್ಟು ಜನ್ಮಸಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಿರಿಯಾಸೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮರು ದಿನವೇ ಗುರುದೇವನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ರಾಜನು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ಋಷಿಕುಮಾರರು ಗುರುದೇವ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಜನು ಆಗಮಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದರು.

ಸದ್ಧರ್ಮರಕ್ಷಕ ಪ್ರಭುವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ ಕಂಡು, ಗುರುದೇವನು ಆತನನ್ನು ಎದುರುಹೋಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ರಾಜ

ಗುರುದೇವನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಈವರೂ ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಂದಿರದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತರು. ಆಗ ಗುರುದೇವನು— ರಾಜ! ಅಹಲೈಯು ಕುಶಲವಷ್ಟೆ? ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದ ನಂತರ ಇದುವರೆಗೆ ಆಕೆಯ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನನಗೂ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ತಾಯಿ — ತಂದೆಗಳಿಗೆ ತಾವು ಸಾಕೆ ಸಲಹೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಪರಕೀಯರಾಗುವರೋ ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ನಮ್ಮಿಂದ ಆಗಲಿವೆ ಅಹಲೈಯು ನಮಗೆ ಪರಕೀಯಳಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವದು. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅವಳ ಭಿಟ್ಟಿಯು ಅವಳ ವಿವಾಹ ನವಾರಂಭವಲ್ಲೇ ಎಂದು ಕಾಣುವದು. ಒಳ್ಳೇದು ಇದಿರಲಿ ರಾಜ! ಈಗ ಅನರ್ಜಿತವಾದ ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನವು ನನಗೆ ಕುತೂಹಲದಾಯಕ ವಾಗಿದೆ. ಸದಾ ಔತ್ಸುಕ್ಯ ಮುಖಚರ್ಯೆಯಿಂದ ಇರುವ ನೀವು ಇಂದು ಅದೇಕೆ ವಿನ್ನರಾಗಿರುವಿರಿ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಳಿತು ಅಲ್ಲವೆ! ಎಂದು ಗುರುದೇವನು ನುಡಿಸನು.

ಗುರುದೇವನಾಡಿದ ವಾಕ್ಸಲ್ಯದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟತೆ ಪಡೆದ ರಾಜನು— ಸ್ವಾಮಿನ್! ಅದಾವ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂದರೆ ಅಹಲೈಯು ವಿವಾಹದ ಚಿಂತೆಯೇ. ಅದೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯ— ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಅದೇಷ್ಟೋ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆವಂತೆ ವರ ಶೋಧನೆಯ ನಿಮಿತ್ತಕಂದ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಕಳಿಸಿದ್ದೆನು. ಅವರು ಅದೇಷ್ಟೋ ದೇಶ ಸಂಚರಿಸಿ ವರಹಿಪ್ಪಣೆಗಳನ್ನೂ ತಸಬೀರುಗಳನ್ನೂ ತಂದಿರುವರು. ಇವಾವೂ ನಮ್ಮ ಅಹಲೈಯ ಜಾತಕಕ್ಕೂ ಚೆಲುವಿಕೆಗೂ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಹವಣಿಕೆಗೂ ಸರಿಗೂಡದಂತಾಗಿವೆ. ಆಕೆಗೆ ಗುರುಬಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಅದೇಕೋ ಲಗ್ನದ ಯೋಗಾಯೋಗ ಬರವಲ್ಲ ದಲ್ಲ? ನಾನಂತೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಬೇಸತ್ತು ಬೆಂಡಾಗಿ ಇದೀಗ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಆಕೆಯ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಯೇ ಬಿಡುವೆ. ಇನ್ನು ವರ ಶೋಧನೆಗೆ ದಿನಗಳೆಯುವದು ಬೇಡ. ನಮ್ಮನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಅರಸರೂ, ಶೂರರೂ, ಸಿರಿವಂತರೂ ಬೇಡ. ಕೇವಲ ತಮ್ಮಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣಹೊಂದಿದ, ಆಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಚೆಲುವಿಕೆಗೂ, ವಯಸ್ಸಿಗೂ ತಕ್ಕ ಋಷಿಪುತ್ರನೊಬ್ಬನ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರಾದಿ

ಗಲನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗೊತ್ತುವಾಡಿಬಿಡುವದಯುಕ್ತವು. ಇದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ಪುಣ್ಯವು ಅಪರ ವಯಸ್ಸಿನವನಾದ ನನ್ನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದು ಹಾಗು ನಿಷ್ಕುಂಟಕವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಸಿರಿಯು ನಮ್ಮ ಅಪಲೈಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಆಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿದ ದೈವವಂತನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ಬಂದಿರುವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನ ಇಚ್ಛೆ ಎಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಅಪಲೈಯ ಲಗ್ನದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ರಾಜನ ನಿಶ್ಚಿತ ವಾಕ್ಯ ಕೇಳಿ ಗುರುದೇವನು ರಾಜನಿಗೆ “ರಾಜ! ಉಂಟು! ನೀನು ಬಯಸುವಂತೆ ಅಪಲೈಗೆ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯೊಂದರ ಹೊರತು ಎಲ್ಲವರಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಋಷಿಕುಮಾರ ಗೌತಮನೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನು ಉಂಟು. ಸಿರಿಯಿಲ್ಲನೆಂದರೇನು? ಋಷಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ತಪಸ್ಸೇ ಸಿರಿಯು! ಋಷಿಗಳು ನಾರು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ತುಷ್ಟರಾದರೆ; ನೀವು ವಲ್ಕಲಾದಿಗಳಿಂದ ತುಷ್ಟರಾಗುವಿರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಎಲ್ಲ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವೂ ಅಪಲೈಯೂ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆಪ್ತಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ದೊಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡಿರಿ. ಗೌತಮನ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಮುಗಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆತನು ರತ್ನದಂತಿರುವನು. ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾಗುವ ಕುರಿತು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾದರೆ, ಅಪಲೈಯು ಗೌತಮನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅಗಲಿ” ಏಂದನು.

ಆಗ ರಾಜನು- ಗುರುದೇವ! ಗೌತಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವವು. ಅಪಲೈಯ ವಿವಾಹದ ಬಗೆಗೆ ನನಗೆಷ್ಟು ಆತುರವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆತುರತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಬೇಕಾಗಿದೆ; ಹಾಗು ಅದರಂತೆ ಇದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಾವದಕ್ಕೂ ಯಾವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗು ಆಸ್ತದ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಂದ “ಇದೇ ಮುಹೂರ್ತ, ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಲಿ! ಇವೆರಡು ಅಪ್ಪಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಿರುವೆನು, ಕೃಪೆ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದು ಗುರುದೇವನಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತನು.

ಆಗ ಗುರುದೇವನು ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು—ರಾಜ! ಇದೇ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವಾದರೆ ಒಳಿತು. ನಾನು ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಿ ಗೌತಮನಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವನನ್ನೂ ಲಗ್ನುಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಲು ತಿಳಿಸುವೆನು. ನೀನು ಈಗಲೇ ಆರಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಗೌತಮನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಹಲೈಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸು. ಅವನ ವಿದ್ವತ್ಪ್ರಭಾವಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆಕೆಯೂ ಆತನನ್ನು ವರಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಳು. ಸಂಶಯಬೇಡ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಲಗ್ನದ ಸಿದ್ಧತೆ ಕೈಕೊಳ್ಳು' ಎಂದು ಹೇಳಲು ರಾಜನು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

ಜಿ. ಗೌತಮ ಋಷಿ

ರಾಜನು ತೆರಳಿದ ನಂತರ ಗುರುದೇವನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ಗೌತಮನ ಆಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು. ಆತನ ಆ ಆಶ್ರಮವು ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರವಾಹದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಕುಟೀರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಗುರುದೇವನು ಆ ಕುಟೀರದ ಒಳ ಸೇರಿ— 'ತಮ್ಮಾ! ಗೌತಮಾ! ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದನು. ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಗೌತಮನು ಗುರುವಿನ ಕೂಗಿನಿಂದ ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಗುರುಪಾದಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿದನು. ಘೋರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತನ ಶರೀರವು ಬಡವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳು ಒಳಸೇರಿದ್ದವು. ವೈಬಣ್ಣವು ಕಂದಿ ಕಂದಿ ಕಾಂತಿಯು ನಿಶ್ಚೇಜವಾಗಿದ್ದಿತು. ಇಂಥ ಸ್ವರೂಪದ ಆ ಗೌತಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುದೇವನು—ಗೌತಮಾ! ಕ್ಷೇಮವೇ! ಇದೇನು ವ್ಯಾಸಂಗ ನಡೆಯಿಸಿರುವೆ! ಎಂದು ಕೇಳಲು ಗೌತಮನು 'ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕುಶಲವು. ಈಗ ನಾನು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಹತ್ತಿರುವೆ' ಎಂದನು. ಗುರುದೇವನು— 'ತಮ್ಮಾ! ನೀನು ದೊರಕಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡಿರುವಿ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ನೀನು ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗುವಿ, ಅಮರನಾಗುವಿ. ಈಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇನೆಂದರೆ ನೀನು ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬರೆಯುವದಾದ ಬಳಿಕ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾಗು. ನಿನಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಕನ್ಯೆಯೊಂದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವೆ. ಆ ಗೃಹಿಣಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಸರಿಸು

ವಳು. ನಿನ್ನ ನಿತ್ಯ ತಪಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಳು. ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಕೆ ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತುವಳೆಂದಮೇಲೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಬಂದುಬಿದ್ದ ಭಾರವನ್ನೂ ನೀನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುವದು. ಇದು ಸಕಲ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಕಠಿಣವಲ್ಲ. ಇದೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ. ನಿನ್ನ ವಿವಾದ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆತುರರಾಗಿರುವರು. ತೀವ್ರವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆ ಕಳುಹಿದಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಡು. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರು ದೇವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಗೌತಮನಿಗೆ ಈಗ ಒಕ್ಕೇ ದಿಗಿಲು, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವನಿಗೆ ಗುರು ವಾಕ್ಯವೇ ಪ್ರಮಾಣವು. ಹಾಗು ಗುರುದೇವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಆತನು ತನ್ನ ಲಗ್ನದ ಬಗೆಗೆ ಏನೊಂದನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಗುರುದೇವನ ಮಾತಿಗೆ ಮೌನತ್ವದಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಹೊರಟಕೂಡಲೇ ಅವರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು.

೬. ಲಗ್ನ ನಿಶ್ಚಯ

ಗುರುಕುಲದಿಂದ ರಾಜನು ತಿರುಗಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅಹಲೈಯವಿವಾಹದ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಗುರುದೇವನು ತನಗೆ ವರವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೆದುರು ಗುರುದೇವನ ಅನಂತ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು ನೆನೆಯಿಸಿದನು. ಹಾಗು ತೀವ್ರವೇ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

ರಾಜನು, ಇಂತು ಮಂತ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಅವರು ರಾಜನ ವರನ ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣಗಳೇನು? ಎಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸು ಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಗುರುದೇವನಿಂದ ತಿಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ವರನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಹುಕಾಲ ಅವನ ಸಹ ಪಾತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಹಲೈಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವದು. ವಿಚಾರಿಸೋಣವೆಂದು ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು- ಅಹಲೈ; ನಿನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನ ಗುರುದೇವನ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಷ್ಯ

ನಾದ ಗೌತಮನಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡಲು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವೆವು. ಆತನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅಂದರೆ, ಆತನ ವಿದ್ಯೆ, ಸ್ವಭಾವ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿನಗೇ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನೀವು ಒಬ್ಬ ಗುರುವಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಗುರುವೇವನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವಿರಿಂದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವೇನು? ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು ಅಹಲೈಯು ತಂದೆಯ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ತುಸು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಮಂತ್ರಿಯೂ ಕುಲವುರೋಹಿತನೂ ರಾಜನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಗೌತಮನ ವೃತ್ತಕೇಳಲು ಆತುರರಾಗಿ ಕುಳಿತರು. ಆಗ ಅವನು- ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಗುರುವೇವನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಬಂದೆ ಈಗನೀವು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮಾನಸಿನಲ್ಲಿಯ ಗೌತಮನ ಸಂಬಂಧದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಿರಿಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ಅಹಲೈಯು ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ ಹಲವು ಸಹಪಾಠಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವ ಗೌತಮನು ಒಬ್ಬನಾಗಲೂ ಆತನು ಆಕಾಶದ ಹಲವು ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಚಂದ್ರನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವನು. ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ತಪಸ್ವಿಯು ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಿಯು. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಸುಂದರನೂ, ಸುಶೀಲನೂ, ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಇವೆಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಆತನು ಗುರುವೇವನ ಪಟ್ಟಿಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವನು. ಆ ವಿನಯಶೀಲ ಗೌತಮನು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವನು ಹಾಗೂ ಅಪರಾಜಿತನು. ಇಂತು ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಆ ಗೌತಮನ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದಂತೆ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದೆನು. ಇನ್ನು ಅವನಲ್ಲಿಯ ದೋಷವೆಂದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಅದಾವದೆಂದರೆ, ಈ ನಶ್ವರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಭಾವವು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವದೇನು? ತಪಸ್ಸೇ ಧನವಾಗಿರುವ ಆತನು ಕುಬೇರನ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಇಂದ್ರನವೈಭವವನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸುವಷ್ಟು ಮಹತ್ವದವು ರುಷನಾಗಿರುವನು. ಗುಣದಿಂದಲೂ ಜಿಲುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸುವವರಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಗುರುವೇವನು ಕಾರುಣ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆ ಗೌತಮನನ್ನು ವರನನ್ನಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ

ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಆತನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಚಿರಕಾಲ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಗೌತಮನ ಗುಣ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜನು ಸುಮ್ಮನಾದನು.

ಮಂತ್ರಿ-ಪುರೋಹಿತರು ರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂತೋಷಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನನುನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಅಹಲ್ಯೆಯ ವಿವಾಹದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

೭. ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭ

ಇಂದು ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಡಗರವೇ ಸಡಗರ. ರಾಜನಂದಿನಿ ಅಹಲ್ಯೆಯ ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭದ ದೇವತಾಕಾರ್ಯ. ಮುನ್ನಾ ದಿನದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಗುರುದೇವನ ಕಡೆಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಪುರೋಹಿತನನ್ನು 'ನಾನು ಋಷಿ ಕುಮಾರ ಗೌತಮರಾಜನಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ರಳೆಯಂತಿದ್ದ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕನ್ಯಾದಾನವಾಗಿ ನೀಡುವೆನು. ವರ ಪಕ್ಷದವರಾದ ತಾವೂ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ವರನೊಡನೆ ಬಂದು ನಾವು ಮಾಡುವ ಆದ ರಾತಿಧ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಾಗಬೇಕು' ಎಂದು ಲಗ್ನದೋಲಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕರೆಯಿಸಿದ್ದನು. ಆದರಂತೆ ಸುರಲೋಕದ ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿ ಬ್ರಹ್ಮವೃಂದಕ್ಕೂ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳಿಸಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ರಾಜಧಾನಿಯೆಲ್ಲ ಬಂದ ಬೀಗರಿಂದಲೂ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರಿಂದಲೂ ಅಮರರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಲಗ್ನದ ನಿಶ್ಚಿತ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಹಲ್ಯಾ ಗೌತಮರ ವಿವಾಹವು ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಜರುಗಿತು. ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ರಾಜನು ತನ್ನ ರಾಜಹಿವಿಗನುಸರಿಸಿ ಉಪಚರಿಸಿದನು. ನೆರೆದಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮವೃಂದವನ್ನೂ ಇತರ ವರ್ಗವನ್ನೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾನ ದಕ್ಷಿಣೆಯಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದನು. ಮದುಮಗನು ವಲ್ಕಲಾ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಸುಶೋಭಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಆತನ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದ ಅಹಲ್ಯೆಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ವಿವಾಹಭೂಷಣಾರ್ಥ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಿವ್ಯಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಪೀತಾಂಬರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲತೊರೆದು ಪತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿಗೌತಮನಿಂದ ಭೂಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡ

ಲ್ಪಟ್ಟ ನಾರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿವಳು. ಪತಿಯಿಂದ ದೊರೆತ ಹಲವಾರು ಪುಷ್ಪಜಾತಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಳೇ ಹೊರತು ತಂದೆಯಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ರತ್ನಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜಿಲುವೆ ಯಾದ ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆಗಳು ಅಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವ ದೇನು! ಕಂಡವರೆಲ್ಲ ಈಕೆ ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಂದರಿಯು ಎಂದು ಆಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭವು ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ದೇವ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ತೆರಳಿದರು. ಮನುಮಗಳಾದ ಅಹಲ್ಯೆಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಳಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯಲ್ಲಿಂದ ಅವನ ಸಣ್ಣ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

೮. ಪತಿಯೊಡನೆ ಅಹಲ್ಯೆಯು

ವಿನಾಹದ ನಂತರ ಅಹಲ್ಯೆಯು ತಂದೆಯಿಂದ ಅಂತರಿಸಿ ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ದಿನಗಳಾದವು, ಹತ್ತಿಂಟು ದಿನಗಳಾದವು, ವಾರಕ್ಕೆ ವಾರಗಳು ತಿರುಗಿದವು, ಕೆಲ ಮಾಸಗಳೂ ಗತಿಸಿದವು. ಆದರೆ ರಾಜನ ಪೂರ್ವ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಅಳಿಯನೂ ಮಗಳೂ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಉಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ತರುವಾಯದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಅಳಿಯನೂ ಮಗಳೂ ಬಂದು ರಾಜ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರನ್ನೂ ಆ ಬಗೆಗೆ ಅವರೆಡೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ- ಆದರೇನು? ರಾಜ ಸುತೆಯು ಈಗ ಋಷಿರಾಜನ ಸತಿಯು. ಗೌತಮನು ಋಷಿರಾಜನೇ ಹೊರತು ಕಾಮರೂಪ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜನಲ್ಲ. ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅವರು ತಾವು ಬಂದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹಿಂದೆಗೆದು ಹೋದರು. ಅಹಲ್ಯೆಯು ನಿತ್ಯವೂ ಆಶ್ರಮದ ನೇಮಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಅಣಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಪತಿಯ ಅನೂಷ್ಠಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆನುಕೂಲತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವಳು. ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯು ಬರೆದಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಯಾವಾಗಲೂ ಪತಿಸೇವೆಯೇ ಆಕೆಯ ಮುಖ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕುಟೀರವನ್ನು ಸಮಾರ್ಜಿಸುವದೂ ಪೂಜೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು

ಅನುವುಗೊಳಿಸುವುದೂ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದೂ ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದೂ ಉಳಿಯದೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆ ತತ್ಪರಳಾಗಿ ಆಶ್ರಮವೇ ತನ್ನದು, ಪತಿಯೇ ತನ್ನವನು, ತಾನೇ ತನ್ನವಳು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯಳಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯಹತ್ತಿದಳು. ಆಕೆ ಸದ್ಗುಣ-ಸದಾಚರಣೆಗಳ ಆದರ್ಶಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕೀರ್ತಿಪಡೆಯಹತ್ತಿದಳು.

ಇಂತು ಆ ಪತಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಿಸಿದ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಆ ದಂಪತಿಗಳೇರ್ವರಗೂ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಸುಖವು ಇಲ್ಲಿಯ ಹೊರತು ಬೇರೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು

೯. ಇಂದ್ರನ ವಿಕಾರ

ಇಂತು ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಪೆಲ್ಯಾ ಗೌತಮರ ಸೊಗಸಿನ ಸಂಸಾರ. ನುಗಳಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಕಳವಳಗೊಂಡ ಆಕೆಯ ತಂದೆಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಭಾರವೂ ಸಂಸಾರವೂ ಅಸಾರ. ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕುಹಕ ವಿಚಾರ. ಆದೇನೆಂದರೆ-ಅಹಲ್ಯೆಯು ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತಳಾದ ಸುಂದರಿಯೆಂದು ದೇವ ಮಾನವರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಮಾತಾಗಿದ್ದಿತು. ಆಕೆಯ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ದೇವತೆಗಳು ಆಕೆಯ ಜಿಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಸೂಯೆ ಪಟ್ಟರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಪತಿ ಇಂದ್ರ ನೆದುರು-‘ಜೀಯಾ! ಈ ಸುರಸಭೆಯಲ್ಲಿಯ ಸುಂದರಿಯರನ್ನು ಹಿಂದೊಗೆ ಯುವ ಜಿಲುವೆ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವಳು. ಆಕೆ ಬಡ ತಪಸ್ವಿ ಗೌತಮನನ್ನು ವರಿಸಿ ಸುಖದಿಂದ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಆಕೆಗೆ ಜಿಲುವಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತು ಅಪಾತ್ರದಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಸುರಪ! ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಪತಿಯು ಭೂಲೋಕದ ತಪಸ್ವಿಗಳೆಲ್ಲ ಮಿಗಿಲಾದವನು. ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ತಕ್ಕ ನೆರವು ಕೊಡಿದ್ದ ರಿಂದ ಅವನ ತಪಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆಯೇರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಾಮರ್ಯಾದಿಂದ ನಿನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಸಹ ಗೆಲ್ಲುವನೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಇಂದ್ರನಿಗೇಗ ದೀರ್ಘವಿಚಾರ. ಶತಯಾಗ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ನನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನವು ಆ ಬಡತಪಸ್ವಿಯಿಂದ ಅಪವೃತ್ತವಾಗಬಹುದೇ! ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆತನ ತಪೋಭಂಗವನ್ನು ಆ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ ನನ್ನ ಪದವಿ ಸುರಕ್ಷಿತವುಳಿಯುವದು. ಇದಕ್ಕೊಂದೇ ಮಾರ್ಗವು. ಆತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಅವನ ಸತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಹೀನದೇಸೆಗಳೆಯಲು ಬರುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಅಹಲ್ಯೆಯ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದೇ ನನಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ. ಇವರಿಂದ ನನಗೆ ದುಷ್ಟೀರ್ತಿಯೊದಗಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಇಂದ್ರ ಪದವಿಯು ಹೋಗುವಂತಾದರೆ ಮಾತ್ರ ತಡೆಯಲಾರೆನು; ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಹಾಗೂ ತಾನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಹಲ್ಯೆಯ ಮಾನಭಂಗಮಾಡುವ ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಹತ್ತಿದನು.

೧೦. ಇಂದ್ರನ ದುಷ್ಟಿಯೆ

ಬಳಿಕೊಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲದ ದುರ್ದಿನ. ವೋಡಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತಾ ಬಂದು ಖಸ್ತ ಗೃಹಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಹತ್ತಿವೆ. ಭೂಲೋಕದ ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಗುಡುಗುಟ್ಟುವ ವೋಡಗಳ ಆರ್ಭಟಿಗೆ ಅಂಜಿ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳದ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಇಂಥದರಲ್ಲಿಯೂ ಗೌತಮ ಚುಷಿಯು ತನ್ನ ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕ-ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವು ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಕೌಪೀನದಿಂದ ಅಂತರಿಸಿ ನದೀತೀರಕ್ಕೆಹೋಗಿರುವನು. ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿದ ವೋಡಗಳು ಇದೀಗ ಚದರುವವು. ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಗುವವು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಬೊಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರವಿಯು ಪ್ರಕಾಶಿತನಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ನದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವನು. ಆತನ ಧರ್ಮಸತ್ವಿ ಅಹಲ್ಯೆಯು ಆಶ್ರಮದ ಕೆಲಸ ಬೊಗಸೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಪತಿಯ ಮಾರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಆಶ್ರಮ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಮುನಿವಟುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಿತ್ ಸೌದೆಗಳಿಗಾಗಿ ವನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿರುವರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲ ಸಮಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಂಡು ಇಂದ್ರನು ಸುರಲೋಕದಿಂದ ತನ್ನ ಹಿವ್ಯಸೊಬಗಿನ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದು ಗೌತಮನ ಆಶ್ರಮ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಳಿದನು.

ಇಂದ್ರನ ದಿವ್ಯಸಡಗರವನ್ನು ಕಂಡು ಅಹಲೈಯು ಭಯಚಕಿತಳಾದಳು. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪರ ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡು ಒಳ ಸೇರಿದಳು. ಇವನು ಇಂದ್ರನೋ, ಚಂದ್ರನೋ ಇದಾವುದನ್ನೂ ಆಕೆ ಅರಿಯದೆ ಸ್ತ್ರೀ ನುಸ್ರ್ಯಾವೆಗನುಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಶ್ರಮದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಳು. ಹಾಗೂ ಅಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಆ ಪುರುಷನ ದಿವ್ಯಸಂಪತ್ತೀಜವನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಪತಿಯು ಇವನೇ ಆಗಿದ್ದರೆ? ಎಂಬ ದೋಷಯುಕ್ತ ವಿಚಾರವು ಸುಳಿದು ಆ ಕೂಡಲೆ ನಾಯವಾಗುವದರಲ್ಲಿದ್ದಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ವಿಚಾರಯುಕ್ತನಾದ ಇಂದ್ರನು ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಅಶ್ರಮದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು. ಅಹಲೈಯನ್ನು ಬಲವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದನು. ರಾಕ್ಷಸರಿಗುಚಿತನಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದನು.

ಪಾಪ! ಅಬಲೆಯಾದ ಅಹಲೈಯು ಈಗ ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ ಗತಪ್ರಾಣಳಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು.

೧೧. ಗೌತಮನ ಶಾಪಗಳು

ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ದಿನಕರನು ಮೋಡಗಳ ತೆರೆ ತೆರೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಇನಿಕೆ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಿವನು ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಪ್ರದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದ್ಯು ನಿಂತಿದ್ದ ಬುಷಿವರೈ ಗೌತಮನು ಪ್ರಾತರ್ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೊಡನೆ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡತಕ್ಕ ಅರ್ಘ್ಯಜಲವನ್ನು ರವಿರಾಯನಿಗೆ ನೀಡಿ ಶೇಷಾನುಷ್ಠಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಪವಿತ್ರವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಟೀರವು ಅದೆಂತೋ ಕನ್ನವಿಕ್ಕಿದ ಮನೆಯಂತೆ ಹಾಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಅಸ್ಯವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅಹಲೈಯನ್ನು ಕಂಡು ಕಂಡದಂತಾದನು. ಅದಾರಮೇಲೆ? ಆತನು ತನ್ನ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡ ಪುರಂಧರನಮೇಲೆ. ಆ ಕೂಡಲೇ ತಾನು ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಆ ಸುರಪತಿಯ ಸಭೆಗೆ ಬಂದನು. ರಂಭೆ-ಊರ್ವಸಿ-ತಿಲೋತ್ತಮೆಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂದ್ರನು ತನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಚಿಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಅಹಲೈಯ ಚಿಲುವಿಕೆಗೆ ಎದುರಿಟ್ಟು-ಸುರಾಂಗನೆಯರೇ

ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲುಕಿಯು? ಆ ಅಹಲೈಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪಾಪಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಹ ಬಾರದು. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸಹಸ್ರ ಗುಣಿತವಾಗಿ ಸುಂದರಳಾಗಿರುವ ಆ ಗೌತಮನ ಪತ್ನಿ ಅಹಲೈ-ಇಷ್ಟೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಗೌತಮನು ಆತನ ಎದುರು ಹೋಗಿ-ಭೀಮೂರ್ಖ, ನೀಚಾ, ದುರಾತ್ಮಾ ನಿನಗೆ ಈ ಹೆಂಗಳೆಯ ರೆದುರು ನಿನ್ನ ಹೇಸಿತನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಲು ಲಜ್ಜೆಯಾಗುವ ದಿಲ್ಲವೋ! ಪರಸ್ತ್ರೀಯಳ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಜಂಭ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳಲು ನಿನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲವೋ! ನಾನು ಸಹಸ್ರ ಕಿರಣನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯ ನೀಡಲು ಹೋದಾಗ ನೀನು ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮ ದೊಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕು ಹೇಸಿವಾಹಸ ಕೃತ್ಯವನ್ನೆಸಗಿ ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಆಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯಿಸುವಿ, ಸುರರೊಡೆಯನೆಂದು ಮೆರೆಯುವ ನೀನು ಅಸುರರುಕೂಡ ಭಯದಿಂದ ಅಸಹ್ಯ ಪಡುವ ನಿದ್ರ ಕರ್ಮ ಮಾಡಲು ನಿನಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಮನವಾಯಿತು. ಮೂರ್ಖಾ! ನಿನ್ನ ದುಷ್ಕೃತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ನಾನು ನಿನಗಿಗ ಎಂದೂ ಹಿಂದಾಗದ ಶಾಪ ಕೊಡುವೆ; ಸ್ವೀಕರಿಸು-ಆ ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಯನ್ನು ವೋಡಗಳಿಂದ ಮರೆಮಾಡಿ ವಂಚಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ವೈತುಂಬೆಲ್ಲವು ಸಹಸ್ರ ಭಗಗಳುತ್ಪನ್ನ ವಾಗಲಿ, ಸಾಕು ಸಾಕು ನಿನಗಿಷ್ಟೇ ಶಾಪ ಸಾಕು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಶಾಪ ನೀಡುವ ನೈತಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೀಗಲೇ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸು. ಎಂದು ಆತಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಶಾಪ ನೀಡಿ ಆ ಕೂಡಲೇ ಗೌತಮನು ಕುದಿಯುವ ಹಾಗು ಸಂತಾಪದ ಜ್ವರದಿಂದ ತಿರುಗಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಸಿಟ್ಟಿನ ಮಾನವನು ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರುವ ನೆಂಬುದು ಸಟಿಯಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅಂತರ್ಯಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಕೃತ್ಯವನ್ನರಿತ ಆತನು ಅಹಲೈಯ ದೋಷಗಳೆಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿರುವನೆಂಬುದನ್ನರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ಬಂದ ಭರದಲ್ಲೆಯೇ ಅಹಲೈಯನ್ನು ಕುರಿತು- ಎಲೆ ನೀಚೆ! ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ರಾಜನಂದಿನಿಯಾದ ನೀನು ಈ ಕುಟೀರದ ವಿಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಆ ದುಷ್ಕ ಇಂದ್ರನ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನೀಡಿ ಪಾಪವನ್ನು ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರುವಿ. ಹೀಗೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ನೀನು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡು. ಇದೇ ನಿನ್ನ ಪಾಪದ ಪರಿಮಾರ್ಜನೆಯು ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ ನುಡಿದನು.

ಪತಿಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಹಲೈಯು ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾದಳು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಆತನ ಪಾದಗಳೆರಗಲು ಹವಣಿಸಿದಳು ಆತನು-ಪಾಪಿ! ನನ್ನನ್ನು ಸೋಂಕಬೇಡ. ಒಂಗುವೇಳೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲವಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪತಿಯ ತವೋಬಲದಿಂದ ನೀನು ಆ ಇಂದ್ರನನ್ನು ರಸಿಸಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ದ್ದಿತು. ನಿಜವಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ದೋಷವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ನನ್ನ ಶಾಪವನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲೇ ಬೇಕು; ಎಂನು ನುಡಿಸು ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಹಲಸುವಾದನು.

ಆಗ ಅಹಲೈಯು ಕಂಠ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಅವಳು ದೂರಿನಿಂದಲೇ ಪತಿಯ ಪಾಪಕ್ಕೆರಗಿ ಪ್ರಭು ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರವೆಂದು? ಎಂನು ಕಣ್ಣೀರುದುರಿಸಿ ಬೇಡಿದಳು.

ಸಾಧುಗಳ ಹೃದಯವು ಬಲು ಕೋಮಲ. ಗೌತಮನು ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಪರಾಧಿಯು ಇಂದ್ರನೆಂದು ಕಂಡು ಆತನಿಗೆ ಶರೀರ ವೆಲ್ಲ ಭಗಾಂಕಿತವಾಗಲೆಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದನು. ಅಹಲೈಗೆ 'ಶಿಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಡು' ಎಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದನು. ತಾನು ಸುರಪತಿಯಾಗಿ ತನ್ನಿಂದಂ ಟಾದ ದುಷ್ಟಿಯಿಗೆ ಹಾಗು ತಾನು ಪಡೆದ ಶಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ಗೌತಮನ ಚರಣಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ಶಾಪ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಗೌತಮನು ಇಂದ್ರಾ! ನನ್ನ ಶಾಪವು ಸಟಿಯಾಗದು. ನಿನ್ನ ಶರೀರ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಭಗಗಳು ನಯನಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ನೀನುಸಹಸ್ರನಯನನೆಂದು ಎಲ್ಲ ರಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳು. ಇದುವೇ ನಿನಗೆ ಶಾಪ ಹಾಗು ಇದುವೇ ನಿನಗೆ ಉಶ್ವಾಪ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಹಾಗು ಗೌತಮನು ಅಹಲೈಯ ದೋಷಾದೋಷಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದನು. ಅಬಲೆಯಾದ ಇವಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮೋಹವೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದೂ ಇವೆರಡು ಅಪರಾಧಗಳ ಬಗೆಗೆ 'ನೀನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರುಷ ಕಲ್ಲಾಗು' ಎಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದನು. ಮತ್ತು ಆಕೆ ಬಹು ಪರಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಲು ಆತನು ಆಕೆಗೆ ಅಹಲೈ! ನೀನು ಈ ಶಾಪವನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಅವಧಿಯ ವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸು. ಮುಂದೆ ಕೆಲ

ಕಾಲದ ನಂತರ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ವಂಶದ ಅರಸರಾಳುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ದಶರಥನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನೆಂಬವನು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಅರಸನಾಗುವನು. ಆತನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಯಜ್ಞ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಸೀತೆಯ ಪಣವನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಮಿಥಿಲೆಗೆ ಹೋಗುವನು. ಅವನು ಹೋಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಾತ್ ಶಿಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪಾದಗಳಿಂದ ತುಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನೀನು ಕಲ್ಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಮುನ್ನಿನ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವಿ. ನಡೆ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಬೀಳುವೆಂದು ಗದರಿಸಿ ಕಳಿಸಿ ತಾನು ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಟು ನಡೆದನು.

೧೨. ಶಾಪಿತ ಅಹಲೈದ್ಯಾರ

ಇಂದು ಶಾಪಿತ ಅಹಲೈಯು ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಅದಿಷ್ಟೋ ವರುಷಗಳು ಗತಿಸಿದವು. ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮವೊಂದೇ ಕುರುಹು ದರ್ಶಕವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಯುಗದ ಜನಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಪಲ್ಲಡುತ್ತಿ ದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಹಲೈಯು ಶಿಲಾವನಿತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದನ್ನು ಯಾರೂ ಅರಿಯರು. ಪಾಪ! ಅದೆಂತು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅದೆಷ್ಟು ನೂರು, ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳು ಗತಿಸಿದವು. ಇದು ವರಿಗೆ ಅಹಲೈ ದೇವಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮಸಮಸಕಾಗಿ ಸಹ ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ನರಪತಿ ದಶರಥರಾಯನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮ - ಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಋಷಿವರ್ಮನು ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ನಡೆದಿರುವರು. ಋಷಿವರ್ಮನ ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಆ ಬಂಧುದ್ವಯರು ಹಾಗು ಹಿಂದು ಮುಂದು ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ಸ್ತೋಮವು. ಒಂದೇ ಅಳತೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಸಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಋಷಿವರನ ಮುಖೋದ್ಗೃಹಿತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಆತುರತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ತನು, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಶ್ರವಣಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಕಡೆಗೇ ಚಾಚಿರುವರು. ಬರಬರುತ್ತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಋಷಿವರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರು- ಶಿಷ್ಯರೇ! ಇದು ನೋಡಿ, ಇದು ಕಾಮತುಪನಾಡಿನ ಗಡಿಸೀಮೆಯು. ಅದೋ, ಆ ಪರ್ಮತರಾಜನ ಅಂಕಡಿಂಥ

ಇಳಿದುಬರುವ ಆತನ ಮುಕಾಬ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಿಯು. ಸಿತ್ತ್ ಗೃಹನಲ್ಲಿಂದ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪತಿಯಾದ ನಾಗಶರಾಜನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೇ ನಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಮಾ! ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಾವೀಗ ಸಮೀಪಿಸಿದೆವು. ಇನ್ನು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರೋಣ. ಅನಿಮಿಷವಾದ ಜೀವತೆಗಳ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಅರಣ್ಯದ ಸೊಬಗನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸು. ಶಿಷ್ಯಲೆ! ಬೇಗಬೇಗ ಮುಂದೆ ನಾಗಿರಿ. ಓಹೋ! ಈ ಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಡಿದಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕರಿಯ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಕಾಣಿರಿ. ರಾಮಾ! ನೀನು ಈ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಳೆ ನಿಂತು ಸುತ್ತಲಿನ ವೃಶ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು. ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ನಿಯು ಹೇಳುವದೊಂದೇ ತಡ ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಾರ್ಗವಲ್ಲರುವ ಆ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತನು. ಕೂಡಲೆ ಅವರೆಲ್ಲರು ದಿಗಲುಗೊಳ್ಳುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಉಂಟಾಯಿತು. ರಾಮನು ಆ ಶಿಲೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಏರಿ ನಿಂತ ಕೂಡಲೆ " ಶ್ರೀ ರಾಮ, ಶ್ರೀ ರಾಮ, ಶ್ರೀ ರಾಮ " ಎಂಬ ನಾಮೋಚ್ಚರಣೆಯು ದೀರ್ಘಸ್ವರವಾಗಿ ಕೇಳಬಂದಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಕಕ್ಕಾಪಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಶಿಷ್ಯರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ 'ಅದಾರವರು ಶ್ರೀರಾಮನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆ ಗೈಯುವವರು?' ಎಂದು ಸಂದೇಹ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸುತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಮಿಕಮಿಕಿ ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಸಂದಿಗ್ಧ ಭಾವನೆಯೂ ಋಷಿವರ್ಯನ ಹೆಸನ್ನು ಖವೂ ಉಳಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಒಡೆಯಲಾರದ ಒಗಟಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ನಾಮಘರ್ಷನೆಯನಂತರವೇ ಆ ಶಿಲೆಯಿಂದ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಹೊರಬಂದಳು. ಆಕೆ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕರಕಮಲಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಾದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ- ಜಯಜಯ ಶುಭನಾಮಾ, ಸರ್ವಲೋಕಾಭಿ ರಾಮಾ, ಜಯಜಯರವಿಧಾಮಾ ಚಾರ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಸೋಮ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ- ದೇವಾ! ಈ ಪತಿತೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಎದ್ದು ನಿಂತಳು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಮುಖದಿಂದ ತಥಾಸ್ತು; ನಿನಗೆ ಶುಭ ಮಂಗಲವಾಗಲಿ; ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯು ಯುಗಾನು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಮೆರೆಯಲಿ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿದವಾದವೇ ಹೊರತು ನೀನು ಯಾರು? ಶಿಲೆಯಿಂದ ಉದ್ಧೃತವಾದುದೆಂತು? ಇವಾವನ್ನೂ ಕೇಳಲು

ಅವನಿಗೆ ಅವಸರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಋಷಿಗಳ ಶಿಷ್ಯಸ್ತೋಮವೂ ಇದೆಲ್ಲ ದೃಶ್ಯವನ್ನೂ ಕೇವಲ ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸುತಿಯು ಏನೊಂದನ್ನರಿಯದೇ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅವತಾರಿಕನಾದರೂ ಈ ಚಮತ್ಕಾರದ ರಹಸ್ಯವನ್ನರಿಯದ ಸಾವಾನ್ಯರಂತೆ ನಟಿಸಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರನ್ನು ಕುರಿತು-ಋಷಿವರ್ಮ! ಶಿಲೆಯಿಂದ ಈ ಮಹಾನ್ ಸುಂದರಿಯು ಇಂದು ಉದ್ಭೂತವಾದುದು ಇದು ಜಗತ್ತಿಗೇ ಹೊಸತು ಎಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಗೂಢವೇನು? ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನೂ ಉಳಿದ ಶಿಷ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯುಕ್ತವಾದ ಅನ್ಯಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ತಿಳಿದರು. ಹಾಗೂ ಅವರು ಋಷಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ತರದ ಮಾರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತರು.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹಾಮುನಿಯು ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಆತುರತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಯೌಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡು- ಶ್ರೀರಾಮಾ ಈಕೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯಳು. ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಋಷಿವರ್ಮಗೌತಮ ರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ನೀನು ಆತನನ್ನು ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇಯಿರಲಿ ಆ ಗೌತಮ ಋಷಿವರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿ ಈಕೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಸುರಪತಿ ಇಂದ್ರನು ಈಕೆಯ ಚಿಲುವಿಕೆಗೆ ಮೋಹಿಸಿ ಇವಳಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಿಯೆಗೆ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದನು. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಇಂದ್ರನು ಈಕೆಯ ಪತಿರಾಯನಿಂದ ಶಾಪ ಹೊಂದಿದನು. ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ ಈಕೆಯೂ ಪತಿಯಿಂದ ಶಾಪಿತಳಾಗಿ ಶಿಲೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಳು. ಇದೇ ಆ ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಕುರುಹು.

ಶ್ರೀ ರಾಮ! ಶಾಪಿತಳಾದ ಈ ಅಹಲ್ಯೆಯು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಂಡು ಪತಿಯನ್ನು ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ದಯಾಮಯನಾದ ಗೌತಮ ಋಷಿಯು— 'ಇನ್ನು ಕೆಲ ಕಾಲದ ನಂತರ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಯಜ್ಞ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಅರಸು ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಮನು

ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂವರ ಸವಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಥಿಲೆಗೆ ತೆರಳುವನು. ಆತನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ನೀನು ಆ ರಾಮನ ಪಾದರೇಣುವಿನ ಸಂಪರ್ಕವಾಗಿ ನೀನು ಶಾಪದಿಂಪೆ ಉದ್ಧಾರಳಾಗುವೆ' ಎಂದು ಉಶ್ಯಾಪ ನೀಡಿದನು.

ಶ್ರೀ ರಾಮ! ಲಕ್ಷ್ಮಣ! ಶಿಷ್ಯರೇ! ಅವಳೇ ಈ ಅಹಲ್ಯಾದೇವಿಯು. ಗೌತಮನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯು. ಜಗತ್ತಿಗೇ ಈಕೆ ಪೂಜ್ಯಳು. ಎಲ್ಲರಿಂದ ವಂದ್ಯಳು. ಈಕೆಯ ನಿತ್ಯಸ್ಮರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಜನರೆಲ್ಲರು ಪುನೀತರಾಗುವರು. ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪಡೆಯುವರು. ಪಾಪ ಲೇಪಗಳಿಂದ ದೂರಾಗುವರು.

ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಅಹಲ್ಯಾಮಾತೆಯ ಚರಣಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ 'ಮಾತೆ ಋಷಿಪತ್ನಿಯೇ ಉದ್ಧರಿಸು' ಎಂದು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗೌತಮ ಋಷಿಯ ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಹಲ್ಯೆಯು. ಎಲ್ಲರೂ ಕಣ್ತುಂಬ ಕಂಡರು. ಮನದಣಿವಂತೆ ಸ್ತುತಿಗೈದರು. ತಮ್ಮ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು'-ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ಅಹಲ್ಯಾಮಾತೇ! ನೀನು ಧನ್ಯ! ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಿಥಿಲಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

|| ಅಹಲ್ಯಾ ಸ್ಮರಣಂ ||

ಅಹಲ್ಯಾ, ದ್ರೌಪದಿ, ಸೀತಾ, ತಾರಾ, ಮಂಡೋದರಿ ತಥಾ |
ಪಂಚಕನ್ಯಾ ಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾಪಾತಕ ನಾಶನಂ ||

|| ಅಹಲ್ಯಾಕೃತ ಶ್ರೀರಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಂ ||

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯನಮಃ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ||ಅಹಲ್ಯೋವಾಚಃ-

ಅಹೋ ಕೃತಾಸ್ಮಿ ಜಗನ್ನಿವಾಸತೇ |
ಪಾದಾಬ್ಜ ಸಲ್ಲಗ್ನು ರಜಃಕಣಾದಹಂ ||
ಸ್ಮೃಶಾಮಿ ಯತ್ಪದ್ಮಜ ಶಂಕರಾದಿಭಿಃ |
ವಿಮೃಗ್ಯತೇ ರಂಧಿತ ಮಾನಸೈಸ್ಸದಾ

ಆಹೋ ವಿಚಿತ್ರಂ ತವರಾನು ಚೇಷ್ಟಿತಂ |
 ಮನುಷ್ಯಭಾವೇನ ವಿಮೋಹಿತಂ ಜಗತ್ |
 ಚಲಸ್ಯಜಸ್ರಂ ಚರಣಾದಿ ವರ್ಜಿತಃ |
 ಸಂಪೂರ್ಣ ಆನಂದಮಯೋತಿ ಮಾಯಿಕಃ ||೨||

ಯತ್ಪಾದ ಪಂಕಜ ಪರಾಗ ಪವಿತ್ರಗಾತ್ರಾ |
 ಭಾಗೀರಥೀಭವ ವಿರಿಂಚಿ ಮುಖಾನ್ ಪುನಾತಿ ||
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ ಏವ ಮಮ ದೃಗ್ವಿಷಯೋದಾಸ್ತೇ |
 ಕಿಂವಣ್ಯತೇ ಮಮ ಪುರಾಕೃತ ಭಾಗದೇಯಂ ||೩||

ಮರ್ತ್ಯಾವತಾರೇ ಮನುಜಾಕೃತಿಂ ಹರಿಂ |
 ರಾಮಾಭಿಧೇಯಂ ರಮಣೀಯ ದೇಹಿನಂ ||
 ಧನುರ್ಧರಂ ಪದ್ಮ ವಿಶಾಲ ಲೋಚನಂ |
 ಭಜಾಮಿನಿತ್ಯಂ ನ ಪರಾನ್ ಭಜಿಷ್ಯೇ ||೪||

ಯತ್ಪಾದ ಪಂಕಜ ರಜಃ ಶ್ರುನಿಭಿರ್ವಿವೃಗ್ಯಂ |
 ಯನ್ನಾಭಿ ಪಂಕಜ ಭವಃ ಕಮಲಾಸನಶ್ಚ ||
 ಯನ್ನಾಮ ಸಾರರಸಿಕೋ ಭಗವಾನ್ ಪುರಾರಿಃ |
 ತಂ ರಾಮಚಂದ್ರಮನಿಶಂ ಹೃದಿಭಾವಯಾಮಿ ||೫||

ಯಸ್ಯಾವತಾರ ಚರಿತಾನಿ ವಿರಿಂಚಿ ಲೋಕೇ |
 ಗಾಯಂತಿ ನಾರದ ಮುಖಾ ಭವ ಪದ್ಮಜಾದ್ಯಾಃ ||
 ಆನಂದಜಾಶ್ರು ಪರಿಸಿಕ್ತ ಕುಚಾಗ್ರ ಸೀಮಾ |
 ವಾಗೀಶ್ವರೀಚ ತಪಹಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ||೬||

ಸೋಯಂ ಪರಾತ್ಮಾ ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣ |
 ಏಷಃ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿರನಂತ ಆದ್ಯಃ ||
 ಮಾಯಾತನುಂ ಲೋಕ ವಿಮೋಹನೀಯಾಂ |
 ಧತ್ತೇ ಪರಾನುಗ್ರಹ ಏಷರಾಮಃ ||೭||

ಅಯಂ ಹಿ ವಿಶ್ವೇಭ್ಯವ ಸಂಯಮಾನಾಂ |
 ಏಕಃ ಸ್ವನಾಯಾ ಗುಣಬಿಂಬಿತೋಯಃ ||
 ವಿರಿಂಚಿ ವಿಷ್ಣ್ವೇಶ್ವರ ನಾಮ ಭೇದಾನ್ |
 ಧತ್ತೇ ಸ್ವತಂತ್ರಃ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮಾ ||೮||
 ನಮೋಸ್ತು ತೇ ರಾಮ ತವಾಂಘ್ರಿ ಪಂಕಜಂ |
 ಶ್ರೀಯಾ ಧೃತಂ ವಕ್ಷಸಿ ಲಾಲಿತಂ ಪ್ರಿಯಾತ್ ||
 ಅಕ್ರಾಂತಮೇಕೇನ ಜಗತ್ರಯಂಪುರಾ |
 ಧ್ಯೇಯಂ ಮುನೀಂದ್ರೈರಭಿಮಾನ ವರ್ಜಿತೈಃ ||೯||
 ಜಗತಾಮಾದಿಭೂತಸ್ತ್ವಂ ಜಗತ್ವಂ ಜಗದಾಶ್ರಯ |
 ಸರ್ವಭೂತೇಷ್ವಸಂಬದ್ಧ ಏಕೋಭಾತಿ ಭವಾನ್ ಪರಃ ||೧೦||
 ಹಿಂಕಾರ ವಾಚಸ್ತ್ವಂರಾಮ ವಾಚಾವಿಷಯಃ ಪುಮಾನ್ ||
 ವಾಚ್ಯ-ವಾಚಕ ಭೇದೇನ ಭವಾನೇನ ಜಗನ್ಮಯಃ || ೧೧ ||
 ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ ಕರ್ತೃತ್ವ ಫಲ ಸಾಧನ ಭೇದತಃ ||
 ಏಕೋ ವಿಭಾಸಿ ರಾಮತ್ವಂ ಮಾಯಯಾ ಬಹುರೂಪಯಾ || ೧೨ ||
 ತ್ವನ್ಮಾಯಾ ನೋಹಿತಧಿಯಸ್ತ್ವಾಂ ನ ಜಾನಂತಿ ತತ್ವತಃ ||
 ಮಾನುಷಂ ತ್ವಾಭಿಮನ್ಯಂತೇ ಮಾಯಿನಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ || ೧೩ ||
 ಅಕಾಶವತ್ ತ್ವಂ ಸರ್ವತ್ರ ಬಹಿರಂತರ್ಗತೋಮಲಃ ||
 ಅಸಂಗೋ ಅಚಲೋ ನಿತ್ಯಃ ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧ ಸದವ್ಯಯಃ || ೧೪ ||
 ಯೋಷಿನ್ ಮೂಢಾಹಮಜ್ಞಾತೇ ತತ್ವಂ ಜಾನೇ ಕಥಂ ವಿಭೋ ||
 ತಸ್ಮಾತ್ ತೇ ಶತಶೋರಾಮ ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾಮನನ್ಯಧೀಃ || ೧೫ ||
 ದೇನ ಮೇ ಯತ್ರ ಕುತ್ರಾಪಿ ಸ್ಥಿತಾಯಾ ಅಪಿ ಸರ್ವದಾ ||
 ತ್ವತ್ಪಾದ ಕಮಲೇ ಸಕ್ತಾ ಭಕ್ತಿರೇವ ಸದಾಸ್ತುಮೇ || ೧೬ ||
 ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷಾಧ್ಯಕ್ಷ ನಮಸ್ತೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ||
 ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಹೃಷೀಕೇಶ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಸ್ತುತೇ || ೧೭ ||

ಭವ ಭಯ ಹರನೇಕಂ ಭಾನುಕೋಟಿ ಪ್ರಕಾಶಂ |
 ಕರಧೃತ ಶರಚಾಪಂ ಕಾಲನೇಘಾವ ಭಾಸಂ ||
 ಕನಕ ರುಚಿರ ವಸ್ತ್ರಂ ರತ್ನವತ್ ಕುಂಡಲಾಡ್ಯಂ |
 ಕಮಲ ವಿಶದ ನೇತ್ರಂ ಸಾಸುಜಂ ರಾಮಮಿಡೇ || ೧೮ ||

ಸ್ತುಷ್ಟೈವ ಪುರುಷಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರಾಘವಂ ಪುರುತಃ ಸ್ಥಿತಂ |
 ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯಾಶು ಸಾನಃಕ್ಷಾಂತಾ ಯಯೌ ಪತಿಂ || ೧೯ ||

ಅಹಲ್ಯಯಾ ಕೃತಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಯಃ ಪಠೇತ್ ಭಕ್ತಿಸಂಯುತಃ |
 ಸಮುಚ್ಯತೇವಿಶ್ವೈಃ ಪಾಪೈಃ ಪರ ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಗಚ್ಛತಿ || ೨೦ ||

ಪುತ್ರಾದ್ಯರ್ಥೇ ಪಠೇನ್ನಕ್ತ್ಯಾರಾಮಂ ಹೃದಿ ನಿಧಾಯಚ ||
 ಸಂವತ್ಸರೇಣ ಖಲುಂ ಲಭತೇವಂಧ್ಯಾ ಅಸಿ ಸುವುತ್ರಕಂ || ೨೧ ||

ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಅವಾಪ್ನೋತಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದತಃ || ೨೨ ||

ಬ್ರಹ್ಮಘೋಗುರುತಲ್ಪಗೋಪಿ ಪುರುಷಃ ಸ್ತೇಯಿಸುವಾಪ್ನೋಪಿ ವಾ |
 ಮಾತೃ, ಭ್ರಾತೃವಿ ಹಿಂಸಕೋಪಿ ಸತತಂ ಭೋಗೈಕ ಬದ್ಧಾದರಃ ||
 ನಿತ್ಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಿದಂ ಜಪನ್ ರಘುಪತಿಂ ಭಕ್ತ್ಯಾಹೃದಿಸ್ಥಂ ಸ್ಮರನ್ |
 ಧ್ಯಾಯನ್ ಮುಕ್ತಿಮುವೈತಿ ಕಿಂ ಪುನರಸೌ ಸ್ವಾಚಾರ ಯುಕ್ತೋನರಃ || ೨೩ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣೇ ಉಮಾ ಮಹೇಶ್ವರ ಸಂವಾದೇ
 ಬಾಲಕಾಂಡಾಂತರ್ಗತಂ ಅಹಲ್ಯಾ ವಿರಚಿತಂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಸಂಪೂರ್ಣಂ

